

ОСТАННІЙ КОМАНДИР УПА-"ПІВНІЧ"

П'ятдесят шість років тому, 18 січня 1951 р., оперативно-чекістська група управління МДБ у Рівненській області в господарстві Лавріна Охрімчука, жителя с.Злочівка Демидівського району, виявила ретельно замасковану криївку, в якій знаходились підпільники ОУН.

За повідомленням, яке чекісти отримали від зрадника, жителя с.Лаврів Луцького району, в криївці мав переховуватись керівник районного Проводу Організації Українських Націоналістів.

Командир оперативно-чекістської групи запропонував людям, оточеним в бункері, здатись представникам влади, на що повстанці відповіли автоматними пострілами. Після тривалого бою в криївці були виявлені тіла головного командира УПА-"Північ" полковника Дубового та керівника районного Проводу ОУН Остапа (Мелентія), які саморозстрілялися.

Так закінчилось коротке, та яскраве, героїчне життя останнього командира УПА-"Північ" Івана Литвинчука (псевдонім Максим, Корній, Дубовий...)

Іван Самійлович Литвинчук народився в 1920 р. у с.Бискупичі Володимир-Волинського району Волинської області в родині священика. У 1937-1939 рр. проживав у Варшаві, де пройшов спеціальну підготовку в центрі ОУН.

Проводом ОУН у червні 1941 р. перекинутий на територію УРСР у складі диверсійної групи. У 1941-1942 рр. - керівник Сарненського окружного Проводу ОУН.

У 1942 р. брав участь у створенні військових загонів УПА на Волині. Провідниками ОУН призначений керівником ВО "Заграва" УПА "Північ".

Референт СБ крайового Проводу ОУН "Москва" П.Ковальчук (Залісний, Петро) (сидить ліворуч) та керівник цього Проводу, командир ВО "Заграва" УПА-"Північ" полковник І.Литвинчук (Дубовий) (сидить праворуч). Стоять невідомі. Волинь, 1945р.

Литвинчука впродовж 1946-1950 рр. було виконано значну кількість антирадянських акцій, нападів на колгоспи, сільради, представників МДБ. Активно працювали під його керівництвом окружні, надрайонні та районні Проводи ОУН. Оточений чекістами, Дубовий вчинив за старим козацьким звичаєм - застрелився, але не здався ворогу.

Очолюючи ВО "Заграва", Дубовий в основному діяв на теренах Волинської та Рівненської областей, зокрема, в Костопільському районі. Бійці групи Дубового брали участь у збройних сутичках з німецькими та мадярськими окупаційними військами, польською Армією Крайовою, регулярними підрозділами Червоної Армії, диверсійно-розвідувальним загonom червоної партизанки полковника Медведєва. Зокрема, на території Костопільського району підрозділи Дубового взяли участь у переможних боях за селище Янова Долина та опорну базу польської самооборони - курорт Гута Степанська. Разом з курнем Гамалії боронили гутвинський шпиталь, завдавши чисельних втрат та залишивши без об'єкту нападників - червоної партизанський загін "Переможці". Дубовий допоміг у пошуках та знищенні групи червоної партизанки на чолі з лейтенантом Крутиковим, яка повинна була забезпечити прикриття у Львові розвіднику-диверсанту Миколі Кузнєцову та багато іншого.

У лютому 1945 року після загибелі в бою Кліма Савура Іван Литвинчук був призначений керівником УПА-"Північ".

У 1946 році Дубового було призначено керівником крайового Проводу ОУН "Москва", який діяв на теренах Волині та Білорусії.

Під керівництвом Івана Литвинчука впродовж 1946-1950 рр. було виконано значну кількість антирадянських акцій, нападів на колгоспи, сільради, представників МДБ. Активно працювали під його керівництвом окружні, надрайонні та районні Проводи ОУН. Оточений чекістами, Дубовий вчинив за старим козацьким звичаєм - застрелився, але не здався ворогу.

Олександр НАМОЗОВ.